

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад № 26 комбинированного вида» «АБВГ Дейка»
Чистопольского муниципального района Республики Татарстан

РАССМОТРЕНО
на заседании
педагогического совета,
протокол от 29.08.2024 года

СОГЛАСОВАНО
Старший воспитатель
 Л.М. Масленкова /

УТВЕРЖДЕНО
приказом № 02/09 от 02.09.2024 года
Заведующий МБДОУ
«Детский сад № 26»

И.Н. Ильина /

Рабочая программа воспитателя по обучению детей татарскому языку

на 2024-2025 учебный год

Воспитатель по обучению детей татарскому языку
Закирова Эльмира Рауфатовна

ЭЧТӨЛӨК.

1.Аңлатмалы язу.	3
2. Максат.	3
2.1. Максат һәм бурычлар	3
2.2. Татарча сөйләшәргә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар	4
2.3. Программа принциплары	5
3. Эчтөлек.	6
3.1. Тематик план.	6
3.2. Этнокультурная өлеше планы (ЭРС)	18
3.4. Ата-аналар белән эш	23
4.Материал-техник база	24
5. Методик ярдәмлекләр.	28
6. Педагогик тикшерү буенча киңәшләр	29
7. Файдаланган әдәбият.	39

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларын татарчага өйрәтү программасы.

1. АҢЛАТМА ЯЗУЫ.

26 нчы балалар бакчасында рус телле балаларны татар теленә өйрәтү программасын татар һәм рус теле тәрбиячесе Миндубаева Г.С. төзде.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәтү программасы түбәндәге норматив документларга нигезләнде:

- Россия Федерациясенә белем бирү турында Федераль законы (29.12.2012 № 273-ФЗ)
- Федераль дәүләт белем бирү стандарты (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 17.10.2013 ел № 1155 нче карары)
- Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының эшен оештыруда санитар – эпидемиологик таләпләр(РФ 15.05.2013 ел № 26 ”САНПИН карары” 2.4.3049-13)

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренә эчтәлеген чагылдыра. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың яш үзгәрешләренә, методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

2. МАКСАТ

2.1. МАКСАТ ҺӘМ БУРЫЧЛАР.

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баеп, сүз һәм сүзтезмәләрен төрле ситуацияләрдә кулланышка кертеү.

- Бурычлар:**
1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
 2. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү.
 3. Мөстәкыйль фикер йөртүгә, жавап бирергә күнектерү.
 4. Татар телен белү һәм сөйләшү теләге уяту.

Милли – төбәк компонентын өйрәтү буенча бурычлар:

1. Туган як, туган ил, анда яшәүче халыклар һәм гореф – гадәтләре, табигате турында белемнәрен үстерү.
2. Туган телгә кызыксыну, үз туган телендә аралашу теләге уяту.
3. Идел бие халыкларның тормыш-көнкүреше һәм сәнгате белән таныштыру.

2.2. Татарча сөйләшүгә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар.

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:

Максат: Сүзлек өстендә эш зур урын ала. Сүзлек өстендә эш - бәйләнешле сөйләм нигезе.

Бурычлар:

1. Иң беренче чиратта, гомуми кулланылыштагылексика хисабына (предметларны, аларның төп билгеләрен, сыйфатларын, эш-хәрәкәтләрен атау) сүзлекне баету.
2. Сүзлеккә төгәллек кертү. Балаларга сүзне әйтү үрнәген бирү, аны һәр бала белән күп тапкыр кабатлау.
3. Сүзлекне активлаштыру.

• **“Минем өем” проекты (4-5 яшь).**

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар:

1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зинен үстерү.
3. Бер – беренне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

• **“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).**

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар:

1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәштә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

• **“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь).**

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрен төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бурычлар:

1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртәргә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләмә белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуулашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

2.3. Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак кулланырга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү.

Интеграция һәм дифференциация принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;

Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принцибы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, ижади сәнгать, музыка.

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бирүне комплекслы-тематик принципка корып оештыру;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзә өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Белем бирү эшчәнлегенең дидактик принцибы - гадидән катлаулыга таба бару.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

3. ЭЧТӨЛӨК.

3.1. Тематик план.

“Минем өөм” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Аудиоматериал – 64 трэка;

Анимационные сюжеты – 11;

Рабочая тетрадь – 17 заданий;

Наглядно-демонстрационный, раздаточный материал;

Активные слова + пассивные слова– 62 (было 178 слов);

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рэхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- гаилә
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дэвамында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Актив сузләр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
Гаилә – 18 сәгать (1-18)		
эти эни малай кыз мин исәнмесез сау булыгыз исәнме	-Бу кем? -Эти (эни, бабай, әби, кыз, малай). -Кем юк? -Эти (эни, бабай, әби, малай, кыз). -Исәнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай.	Аудиоязма №1-23 Дәфтәрдә эш №1-4 Мультфильмнар: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”

<p>эт песи эйе юк сау бул эби бабай Эйбэт</p>	<p>-Сау булыгыз! -Исэнме, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда. -Син Коля? -Эйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Эйе (юк). -Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай). -Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк. -Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз. -Хэллэр ничек? -Эйбэт.</p>	
<p>Ашамлыктар – 12 сэгать (19-30)</p>		
<p>ипи мэ рэхмэт алма сөт чэй тэмле кил монда утыр аша эч</p>	<p>-Мэ, ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт, эби. -Коля, мэ ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мэ ипи (алма, сөт, чэй). Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле. Рэхмэт. -Мэ, тэмле алма (ипи). -Мэ, ипи (алма) аша. -Мэ, сөт (чэй) эч.</p>	<p>Аудиозма №24-39 Дэфтэрдэ эш №5-10 Мультфильмнар: 1. “Тэмле” кибетендэ” 2. “Азат кунак чакыра”</p>

Уенчыклар – 18 сэгать (31-48)

<p>туп бир зур кечкенэ матур курчак куян аю уйна ю хэллэр ничек? пычрак чиста</p>	<p align="center">- Бу нэрсэ? - Туп (курчак, куян, аю). -Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мэ, курчак (туп, куян, аю). -Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенэ, эйбэт). - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенэ, матур, эйбэт). -Аю (курчак, куян, туп)? -Эйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк. -Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Мэ, аю (курчак, куян, туп). Уйна. -Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна. - Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенэ. - Мэ, зур аю (курчак, куян, туп). - Мэ, кечкенэ аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна). -Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю. - Исэнме, Мияу! - Исэнме, Акбай! - Хэллэр ничек? - Эйбэт. -Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста).</p>	<p align="center">Аудиоязма №40-53 Дэфтэрдэ эш №11-13 Мультфильмнар: 1. “Паркка сэхэт” 2. “Уенчыклар үпкэлэгэн” 3. “Күцелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу мажаралары”</p>
---	---	--

	-Туп ю. -Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сэгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Дәфтәрдә эш №14 Мультфильм: 1. “Уйный-уйный саныбыз”
Кабатлау - 6 сэгать (55-60)		
		Аудиоязма №25 Дәфтәрдә эш №61-64 Мультфильм: 1. “Күңелле ял итәбез”

“Уйный – уйный үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

Аудиоматериал – 63 трэка;

Анимационные сюжеты – 15;

Рабочая тетрадь – 19 заданий;

Наглядно-демонстрационный материал;

Активные слова + пассивные слова– 45 (было 236 слов);

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)

Сөйлэм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- Яшелчәләр - Овоци
- Ашамлыклар- Продукты
- Савыт-саба- Посуды
- Киёмнәр- Одежда
- Шәхси гигиена- Личная гигиена
- Өй жиһазлары- Мебель
- Бәйрәм “Туган көн” – Праздник “День рождение”
- Бәйрәм “Сабан туй” – Праздник “Сабантуй”
- Исполняются слова, словосочетания проекта “Минем өем”.
- Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сузләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		
кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер. -Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	Аудиоязма №2-24 Дәфтәрдә эш №2-6 Мультфильмнар: 1. “Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл мажаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”

<p>алты жиде сигез тугуз ун кызыл сары яшел нәрсә кирәк? Юа</p>	<p>-Рәхмәт. -Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рәхмәт. -Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир. -Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Рәхмәт. -Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир. -Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля. -Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак. -Бу туп.</p>	
---	---	--

	<p>-Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел) -Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк. -Кишер (суган, бэрэңге, кэбестэ, кыяр) кирэк? -Кирэк. -Коля, нэрсэ кирэк? -Кыяр (суган, кишер, бэрэңге, кэбестэ) кирэк. -Нинди кыяр? -Яшел (тэмле, чиста) кыяр. -Кыяр (суган, кишер, бэрэңге, кэбестэ) пычрак. -Мэ, кыяр (суган, кишер, бэрэңге, кэбестэ) ю. -Оля кыяр (суган, кишер, бэрэңге, кэбестэ) юа.</p>	
Ашамлыктар – 6 сэгать (25-30)		
аш ботка	<p>тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй) -Нэрсэ кирэк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) кирэк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге)? -Тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге). -Мэ, аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) аша (эч). -Рэхмэт. Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) тэмле.</p>	<p>Аудиоязма №25-29 Дэфтэрдэ эш №7, 8 Мультфильм: 1. “Аш бүлмэсе”</p>
Савыт-саба - 6 сэгать (31-36)		
кашык тэлинк чынаяк зэңгэр	<p>-Кашык (тэлинкэ, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тэлинкэ, чынаяк)? -Зур (кечкенэ, сары, яшел, кызыл, зэңгэр). -Ничэ кашык (тэлинкэ, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тэлинкэ, чынаяк). -Мэ, (1-10) кашык(тэлинкэ, чынаяк). -Мэ, кызыл (сары, яшел, зэңгэр). чынаяк</p>	<p>Аудиоязма №30-37 Дэфтэрдэ эш №9, 10 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”</p>

	(тэлинкэ, чынаяк).	
Киёмнэр - 6 сэгать (37-42)		
күлмэк чалбар ки сал йокла	<p>яшел (кызыл, сары, зэңгэр) күлмэк (чалбар). чиста күлмэк (чалбар). матур күлмэк (чалбар). күлмэк (чалбар) юк. -Оля, күлмэк (чалбар) бир. -Нинди күлмэк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зэңгэр) күлмэк (чалбар). -Ничэ күлмэк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмэк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмэк) бир. -Мэ, чалбар (күлмэк). -Рэхмэт. Курчак, мэ, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Курчак, йокла.</p>	<p>Аудиоязма №38-43 Дэфтэрдэ эш №11, 12 Мультфильм: 1. “Киёмнэр кибетендэ” 2. “Шаян уенчыклар”</p>
Шэхси гигиена – 3 сэгать (43-45)		
бит кул хэерле көн	<p>-Хэерле көн. -Мэ су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.</p>	<p>Аудиоязма № 43, 44-48 Эш дэфтэре №13, 14 Мультфильм 1. “Ни өчен киёмнэр югалган?”</p>
Өй жиһазлары – 3 сэгать (46-48)		
өстэл урындык карават	<p>-Зур (кечкенэ) урындык (өстэл, карават). -Зур аю, мэ зур карават (өстэл, урындык). -Кечкенэ аю, мэ кечкенэ карават (өстэл, урындык). -Нэрсэ кирэк? -Карават (өстэл, урындык) кирэк.</p>	<p>Аудиоязма № 49 Эш дэфтэре №15 Мультфильм: 1. “Маша һәм өч аю”</p>

	-Нинди карават? -Зур (кечкенэ, сары, яшел, зэңгэр) карават. -Мэ, зур карават. -Рэхмэт.	
Бэйрэм “туган көн” – 9 сэгать (49-57)		
яратам Бар	-Мин алма (ипи, сөт, чэй, ботка, аш, кыяр, кэбестэ, бэрэңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нэрсэ бар? -Туп (курчак) бар. -Нэрсэ юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзлэрен кулланып “Гаилэ”, “Яшелчэ” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №50-60 Эш дэфтэре №16-19 Мультфильм: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нэрсэ ярата?”
БЭЙРЭМ “САБАНТУЙ”- 3 СЭГАТЬ (58-60)		
	Ел дэвамында өйрөнөлгэн сүзлэр, сөйлэм үрнэге кулланыла. “Гаилэ”, “Яшелчэ”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Мультфильм: 1.“Сабантуй бэйрэме”

“Без инде хэзер зурлар, мэктэпкэ илтэ юллар” 6-7 яшьлек балалар өчен.

6-7 яшьлек балалар (мэктэпкэ эзерлек төркеме) өчен якынча 60 сүз һәм сөйлэм үрнәкләре.

Аудиоматериал – 71 трэка;

Анимационные сюжеты – 19;

Рабочая тетрадь – 20 заданий;

Наглядно-демонстрационный материал;

Активные слова + пассивные слова – 60 (было 146 слов);

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлке, йөгәр, йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, этәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, жырла, жырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясым, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз)

Проектның эчтәлегә уртанчылар, зурлар төркемдә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган.

Атнага 30 ар минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сүзләр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
син кем? хәерле көн тычкан бу кем? бу нәрсә? нишли? йоклый утыра ашый эчә нишлисең? ашыйм эчәм уйный уйныйм утырам барам кая барасың? син нишлисең? сикер-сикерәм	-Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, эни (эти, бабай, эби). -Песи нишли? -Песи йоклый. -Эни нишли? -Эни утыра. -Коля нишли? -Коля ашый (эчә). -Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм. -Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм. -Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам,	Аудиоязма №1 - 2 Аудиоязма №3 - 5 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: “Мияу адашкан” Аудиоязма №6 Дәфтәрдә эш №2 Аудиоязма №7 - 8 Дәфтәрдә эш №3 Мультфильм: “Аю баласы дөнья белән таныша” Аудиоязма №9 - 10 Дәфтәрдә эш №4 Аудиоязма №11 Мультфильм: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай” Аудиоязма №12 Дәфтәрдә эш №5 Аудиоязма №13 - 14 Мультфильм: “Тату гаилә” Аудиоязма №15 Аудиоязма №16 - 18

<p>сикерэ йөгерэ төлке йөгер-йөгерэм чэк-чэк өчпочмак яшь бүре керпе тавык этэч үрдэк чана шуа шуам бие бии биим ак кара жырла-жырлым зур рэхмэт китап укый рәсем ясыим укыйм Дәфтәр</p>	<p>йоклый) Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп. Куян сикерэ (йөгерэ). Туп сикерэ. Песи сикерэ (йөгерэ). Төлке сикерэ (йөгерэ). -Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерэм. -Мин чэк-чэк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм. -Сиңа ничэ яшь? -6 яшь. -Мин бүре. Мин зур, матур, чиста. Этэч зур, матур Тавык кечкенэ, матур -Син кем? -Мин үрдэк. Куян чана шуа. Мин чана шуам. -Аю, әйдэ, бие! -Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Әйе, мин яшел шар яратам. -Син нишлисең? -Мин жырлым. жырлымбыз зур рэхмэт Кыз китап укый. рәсем ясыим-алма ясыим</p>	<p>Мультфильм: “Юмарт аю” Аудиоязма №19 Аудиоязма №20 Дәфтәрдә эш №6 Мультфильм: “Кафега барабыз” Дәфтәрдә эш №7 Аудиоязма №21-23 Мультфильм: “Урманда күнелле уеннар” Аудиоязма №24 Дәфтәрдә эш №8 Аудиоязма №25-28 Мультфильм: “Көчлеләр, кыюлар, житезләр” Аудиоязма №29-30 Дәфтәрдә эш №9 Мультфильм: “Жәнлекләр спорт бәйрәмендә” Аудиоязма №31-32 Аудиоязма №33-34 Дәфтәрдә эш №10 Мультфильм: “Циркта” Аудиоязма №35 - 36 Дәфтәрдә эш №11 Аудиоязма №37 - 38 Дәфтәрдә эш №12 Мультфильм: “Шаян кошлар” Аудиоязма №39 - 40 Аудиоязма №41 Дәфтәрдә эш №13 Мультфильм: “Урманда зур концерт”</p>
--	--	--

	<p>мәктәп -Кем укый. -Мин укыйм. бик тәмле Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәжә кая? -Әнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәжә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.</p>	<p>Аудиоязма №42 - 44 Дәфтәрдә эш №14 Аудиоязма №45 - 46 Мультфильм: “Акбай туган көнгә барырга жыена” Аудиоязма №47 Дәфтәрдә эш №15 Аудиоязма №45, 48 – 49 Мультфильм: “Мияуның туган көне” Аудиоязма №50 Дәфтәрдә эш №16 Аудиоязма №51 - 53 Дәфтәрдә эш №17 Мультфильм: “Урман китапханәсендә” Аудиоязма №54 - 60 Дәфтәрдә эш №18 Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиоязма №61-63 Дәфтәрдә эш №19 Мультфильм: “Урман мәктәбендә” Аудиоязма №64 Мультфильм: “Теремкәй” Аудиоязма №65-66 Мультфильм: “Кем нәрсә ярата?” Аудиоязма №67 - 71 Дәфтәрдә эш №20</p>
--	--	--

Этнокультурная өлеше планы (ЭРС)

№	Эш төре
Уртанчылар төркеме	
сентябрь	“Минем туган шәһәрәм” – әңгәмә
	“Бармак уены” (“Палец, палец, где ты был?”) – уен
	“Төсле автомобильләр” – х/уен
	“Минем яраткан бакчам” - урамда сәяхәт
октябрь	“Мин яши торган урам” – әңгәмә
	“Яфрак кайсы агачтан?” – урамда дидактик уен
	“Көз һәм балалар жыры” Гараева – жыр (диск “Жырлап – биеп уйныйбыз”)
	“Ябалак” – х/уен
ноябрь	“Россия башкаласы-Мәскәү” - рәсемнәр карау, әңгәмә
	“Йомры икмәк” рус халык әкиятә – сәхнәләштерү
	“Хоровод матрешек” - коллектив эш
	“Көн – төн” – х/уен
декабрь	“Транспортта үз –үзеңне тоту” – әңгәмә
	“Торна белән Төлкә” татар халык әкиятә – уку (Р.Кожевникова тәржемәсе)
	“Күңелле карусель” рус халык көе – жырлы уен
	“Куян кызы” А.Алиш - мультфильм карау
январь	“Мин төзүче” – әңгәмә
	А.Хасанов “Балалар бакчасында” – уку
	“Казлар аккошлар” рус халык уены - х/уен
февраль	“Маэмай”М.Жәлил – уку
	“Төсле яулыктар” татар халык көе - жырлы уен
	“Чәк – чәк ясау” – әвәләү
	“Бизәкне төзе” - дидактик уен (татар орнаменты)
март	“Котлыйбыз” Г.Зәйнәшева – уку
	“Әйдә, биибез” – бию (диск “Шома бас”)

	“Без уйнарга яратабыз” - күнел ачу кичәсе (Масленица, Нәүрүз)
	“Кем тавышы?” – х/уен
апрель	“Безнең гаилә” Г.Тукай – уку
	“Кызыклы шәкерт” - мультфильм карау (диск “Тылсымлы сәхифәләр”)
	“Татарстанның хайваннар дөньясы һәм үсемлекләре” - альбом карау
	“Әбәкләшү уены” – х/уен
май	“Винни Пух кунакка бара” - мультфильм карау
	“Парын тап” татар орнаментлары - дидактик уен
	“Әкиятләр илендә” – күнел ачу кичәсе
	“Карга кычкыра” – ятлау (З. Нигматова тәржемәсе)
Зурлар төркеме	
сентябрь	“Татарстан күпмилләтле республика” – әңгәмә, рәсемнәр карау (презентация)
	“Без – спортчылар” - күнел ачу, спорт уеннары
	“Чукмар белән Тукмар” А.Алиш - мультфильм карау
	“ Дустым бар” - татар халык жыры (диск “Балалар бакчасында әдәп – әхлак тәрбиясе”)
октябрь	“Безнең күршеләр” – Башкортстан республикасы турында әңгәмә
	“Юрта” башкорт халык уены - х/уен
	“Башкорт келәме” башкорт орнаментлары - рәсем ясау
	“Курай турында әкият”- башкорт халык әкият
ноябрь	“Рус халкының тормыш - көнкүреше” – әңгәмә, рәсемнәр карау, музейга сәяхәт
	“Кокошник бизәү” – аппликация (рус орнаменты)
	“Как у наших у ворот” - жырлау (рус халык жыры)
	“Бүре һәм куянар” – х/уен
декабрь	“Татарстан сулыклары, аларны саклау” – әңгәмә, рәсемнәр карау
	“Почмак алыш “ татар халык уены - х/уен
	“Кыш Бабай” Ә.Кари – ятлау (Е.Муравьва тәржемәсе)
	“Яңа ел” – жырлау (диск “Жырлап – биеп уйныйбыз”)
январь	“Минем шәһәрәмдә истәлекле урыннар” – әңгәмә
	“Мажаралар дөньясында” – викторина (Татарстан республикасы турында)

	“Иртә”, “Кич” Прокофьев – тыңлау
февраль	“Татар халкының күренекле шәхесләре” – күнел ачу кичәсе
	“Карак песи” М.Жәлил – уку, жыр тыңлау
	“Чынаякны бизә” татар орнаментлары – ябыштыру
	“Чума үрдәк, чума каз” - жырлы-хәрәкәтле уен
март	“Чәчәкләр бәйләме” – жырлы-хәрәкәтле уен
	“Без уйнарга яратабыз” - күнел ачу кичәсе (Масленица, Нәүрүз)
	“Әнием котлым синә” Р.Валеева – ятлау
	“Чудо-чудное, диво-дивное” – салфетка бизәү
апрель	“Татарстанның хайваннар һәм үсемлекләр дөнъясы” - презентация карау
	“Тукай яраткан шагыйребез” – әңгәмә, “Туган тел” жырын жырлау (диск “Балалар бакчасында әдәп – әхлак тәрбиясе”)
	“Су анасы” Г.Тукай - мультфильм карау (диск “Тылсымлы сәхифәләр”)
	“Өммегөлсем” татар халык жыры - жырлы бию (диск “Жырлап – биеп уйныйбыз”)
май	“Щеварни – Масленица” чуваш һәм рус халык бәйрәмнәре - әңгәмә, бәйрәм
	“Балыклар” - чуваш халык уены
	“Иң матур тухия” чуваш орнаментлары
	“Сарпай” уен кыралы белән таныштыру (волынка)
Мәктәпкә эзерлек төркеме	
сентябрь	“Минем яраткан шәһәрәм” – әңгәмә, презентация карау
	“Милли киёмнәр бизәү” – рус, татар орнаментлары
	“Мин яши торган урам” – рәсем ясау
	“Күзбәйләү” – х/уен
октябрь	“Минем республикам Татарстан” – символика турында әңгәмә, гимн тыңлау
	“Өч кыз” татар халык әкиятә - мультфильм карау
	“Самая красивая страна” Р.Валиева – уку
	“Төлкә һәм тавыклар” – х/уен
ноябрь	“Дымковская лошадка” (по Богородской игрушке) – әвәләү
	“Койрыклар” рус халык әкиятә - мультфильм карау
	“Төрле һөнәр ияләр” – әңгәмә, рәсемнәр карау

	“Трепак” рус халык көе - тыңлау (диск “Танцы народов Поволжья”)
декабрь	“Безнең күршеләр” – Башкортстан республикасы турында әңгәмә
	“Юрта” башкорт халык уены - х/уен
	Уен коралы - кубыз белән таныштыру. Башкорт халык көе «Гөлнәзира» - тыңлау (диск “Танцы народов Поволжья”)
	Башкорт балы турында әңгәмә. “Аю бал кисмәге янында” – әвәләү.
январь	Удмурт халкының күренекле улы – Калашников М.Т. (корал ясаучы инструктор) – әңгәмә
	“Айшон бизәү” – удмурт орнаменты белән яулык бизәү
	“ Как купец хотел солнце остановить” пересказ М. Булатова
	“Гөрләвек” – х/уен
февраль	“Татар халкының күренекле шәхесләре” – күңел ачу кичәсе
	“Бишек жыры” М.Жәлил – уку, жыр тыңлау
	“Сөлге бизү” татар орнаментлары – ябыштыру
	“Шома бас” татар халык жыры - жырлы-хәрәкәтле уен (диск “Жырлап – биеп уйныйбыз”)
март	“Марийский заповедник “Большая Кокшага” - әңгәмә, презентация карау
	Милли альпякчыч – “Ончылсакыш” - мари халык орнаменты белән бизәү
	“Кандыра пунымаш” – мари халык бию көен тыңлау (диск “Танцы народов Поволжья”)
	“Алтын капка “ – мари халык х/уены
апрель	“Без мордвалар” – әңгәмә, презентация карау
	“Нарядный нагрудник” - мордва халык орнаментын кулланып рәсем ясау
	“Ябалак” – мордва халык х/уены
	“Родной мой край” Н. Эркай – уку
май	“Чувашия республикасы” - әңгәмә, презентация карау
	“Сурпан, тухия бизәү” (чуваш хатын-кызларының баш киёмнәре) – аппликация
	“Инә, жип, төен” – чуваш халык х/уены
	Чуваш халык биюе – тыңлау (диск “Танцы народов Поволжья”)

3.4. Ата-аналар белән эш.

Ай	Эш төре
сентябрь	Ата-аналар жыелышында катнашу (уртанчылар төркеме).
	Һәр төркемдә ата-аналар өчен консультацияләрне һәм күрсәтмә материалларны яңарту.
октябрь	Ата-аналар өчен анкета.

	Жыр һәм шигырьләрне өйрәтүдә ата-аналарның ярдәменә таяну.
	“Татарча өйрәнәбез” дәфтәрендә эш оештыру.
ноябрь	Кичә үткәрү, рус халык уеннары уйнау.
	Консультация
	Ачык ишекләр көне.
декабрь	“Моңы белү кызыклы”, журнал чыгару.
	Жыр һәм шигырьләрне өйрәтүдә ата-аналарның ярдәменә таяну.
	“Минем яраткан мультфильм герое”, ата-аналар берлектә рәсем күргәзмәсе.
январь	“Яхшы эшләр көне”, фотокүргәзмә.
	Һәр төркемдә ата-аналар өчен консультацияләрне һәм күрсәтмә материалларны яңарту.
февраль	Ата-аналарны “Татар халкының күренекле шәхесләре” кичәсенә чакыру.
	Милли ашлар белән чэй эчү һәр төркемдә.
март	Жыр һәм шигырьләрне өйрәтүдә ата-аналарның ярдәменә таяну.
	“Нәүрүз” бәйрәменә чакыру.
апрель	Ачык ишекләр көне.
	Ата-аналарны балалар бергә Г.Тукай бәйгесендә катнашуга тарту.
	Г.Тукай әсәрләре буенча кул эшләре күргәзмәсе оештыру “Әкиятләр илендә”.
	Ата-аналар өчен анкета.
	Ата-аналар жыелышында катнашу.
май	“Минем гаиләм”, фотокүргәзмә.
	Ата-аналар белән бергә шәһәр музеена экскурсия.

4. Материал-техник база.

Уртанчылар төркеменен «Минем өем» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, сабуллаша».
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.
2. А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты
3. А5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.
4. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.
	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.

**Зурлар төркеменен «Уйный-уйный үсөбез» укыту методик комплекты
буенча күрсөтмә, таратма материаллар.**

1. Күрсөтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.
	«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.
	«Саннар» (1 - 10)
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).

	<p>«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).</p>
	<p>«Ашамлыклар» Аш, ботка, чэк-чэк, конфет, сок.</p>
	<p>«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).</p>
	<p>«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p>
	<p>«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.</p>
	<p>«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).</p>
	<p>«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).</p>
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.
4.Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.
5. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәжә, этәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).

**Мэктэпкэ эзерлек төркеменен «Без инде хэзер зурлар-мэктэпкэ илтэ юллар»
укуыту методик комплекты буенча күрсэтмэ, таратма материаллар.**

1. А 4 форматында күрсэтмэ рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.
8x10 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай.
15x20 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.
4. Театр эшчәнлегә өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, этәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, шалкан. «Шалкан» өстәл театры атрибутлары: Эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, тычкан, шалкан.

5. МЕТОДИК ЯРДЭМЛЕКЛЭР.

№ п/п	Автор	Методик ярдэмлек исемнәре
1	Ибрагимова З.Г.	“Шома бас. Танцуй веселей” методическое пособие – Казань . Халкыбыз мирасы. 2012 г.
2	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” учебно- методические комплекты для детей с 4-5 лет, по проекту “Минем өем”.- Казань: Хәтер, 4-5 лет.
3	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” по проекту “Минем өем” демонстрационный, раздаточный материал для детей с 4-5 лет.- Казань: Хәтер, 4-5 лет.
4	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” рабочая тетрадь для детей с 4-5 лет по проекту “Минем өем”. Казань: Хәтер, 4-5 лет.
5	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” учебно- методические комплекты для детей с 5-6 лет, по проекту “Уйный – уйный үсәбез”.- Казань: Хәтер, 2012.
6	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” рабочая тетрадь для детей с 5-6 лет, по проекту “Уйный – уйный үсәбез”.- Казань: Хәтер, 2012.
7	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски демонстрационный, раздаточный материал для детей с 5-6 лет по проекту “Уйный – уйный үсәбез”.- Казань: Хәтер, 2012.
8	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” учебно- методические комплекты для детей с 6-7 лет, по проекту “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”.- Казань: Хәтер, 2012.
9	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски” рабочая тетрадь для детей с 6 -7 лет. по проекту “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”.- Казань: Хәтер, 2012.
10	Зарипова З.М.	“Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски демонстративный, раздаточный материал для детей с 6- 7 лет, по проекту “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”.т.- Казань: Хәтер, 2012.
11	Закирова К.В.	На поляне детства: хрестоматия для воспитателей дошкольных образовательных учреждений и родителей. – Казань: Редакционно- издательский центр, 2011.- 256с
12	Закирова К.В.	Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти- әниләр өчен хрестоматия.- Казан: РИЦ, 2011.- 560 б.
13	Аудио – сборник	Танцы народов Поволжья
14	Аудио – сборник	Шома бас. Бакча балалары өчен биюләр
15	Видео – приложение	“Уйный – уйный үсәбез” Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски. Анимационные сюжеты
16	Видео – приложение	“Минем өем” Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски. Анимационные сюжеты
17	Аудио – сборник	Аудио – китап ” Татар әкиятләре”
18	Диск №1	“Мои любимые мультфильмы”- Казан “Аксу” 2011г.
19	Диск №2	“Мои любимые мультфильмы”- Казан “Аксу” 2012г.
20	Диск №3	“Мои любимые мультфильмы”- Казан “Аксу” 2012г.

21	Диск №4	“Мои любимые мультфильмы”- Казан “Аксу” 2012г.
22	Диск №5	“Мои любимые мультфильмы”- Казан “Аксу” 2013г.
25	Аудио – приложение	Минем өем” Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски.
26	Аудио – приложение	”Уйный – уйный үсәбез” Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски.
27	Аудио – приложение	” Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” Татарча сөйләшәбез. Говорим по- татарски.
28	Аудио - приложение	Балалар бакчасында әдәп – әхлак тәрбиясе “Жырлар”

Дидактик уеннар: “Бу кем?”, “Бу нәрсә?”, “Әйе, юк”, “Кем юк?”, “Нәрсә юк?”, “Уйна!”, “Бир эле!”, “Ничә?”, “Нинди?” “Нәрсә кмрәк?”, “Нәрсә бар?”, “Нишли, нишлисең?”, “Бу өйдә кем яши?”, “Дәрәс күрсәт!”, “Бармак уены”, “Кибеттә нәрсә бар?”, “Мәктәптә нәрсә бар?”, “Кафеда нәрсә бар?”, “Телефоннан сөйләшү”.

Җиһазлар: проектор, интерактив такта, компьютер, өстәлләр, урындыклар, уенчыклар.

6. Педагогик тикшерү буенча киңәшләр

Педагогическое обследование проводится два раза в год: в первое полугодие и во второе полугодие.

	УРТАНЧЫЛАР ТӨРКЕМЕ	ЗУРЛАР ТӨРКЕМЕ, МӘКТӘПКӘ ӘЗЕРЛЕК ТӨРКЕМЕ
Уку елы башында		+
Уку елы ахырында	+	+

Диагностика

Түбәндәге биремнәрне балаларның татар телен белү дәрәжәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин. Тикшерү һәр бала белән аерым үткәрелә, ул 5 – 10 минуттан артмаска тиеш. Ә йомгаклау дәресе булганда, тикшерүне барлык балалар белән бергә үткәргә мөмкин. Биремнәр уен формасында рус телендә аңлатыла. Балаларның жавабын тыңлаганда тикшерүче елмаеп, кирәк булса, жавапны дөресләп, бала әйтә алмаган очракта, булышырга тиеш.

Тикшерү нәтижәләрен түбәндәгечә таблицага төшерергә мөмкин.

Нәтижәгә карап, тәрбияче, һәр бала белән эшләү өчен, бурычлар билгели.

Диагностический инструментарий

Уртанчылар төркеме (средняя группа)

Уку елы ахырына балалар түбәндәге белемнәрне үзләштерергә тиешләр

(К окончанию учебного года ребенок должен знать и уметь):

1. Бу кем? Бу нәрсә? Нинди? Ничә? сорауларына җавап бирергә.
2. Исәнләшә, сабуллаша, рәхмәт әйтә белергә.
3. Гади биремнәрне үти алырга: бир, мә, кил монда, утыр, сикер, аша, эч, ю, уйна.
4. Әйберләрнең билгесен белдерә торган сүзләрне белергә: зур, кечкенә, матур, чиста, пычрак, әйбәт, тәмле.
5. Бишкә кадәр саный белергә.
6. Мин, син, бу, монда алмашлыкларын кулланырга.
7. Дүртюллыклар, җырлар өйрәнергә.
8. Раслаучы сүзләрне: әйе; инкарь итүче: юк аңлап кулана белергә.
9. Ел ахырына сүзләр саны - 62 сүз.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен "Бу кем?" (I вариант) (Лексика: эти, эни, кыз, малай, әби, бабай) Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Эни" ...).
2. Дидактик уен "Кем юк?" (II вариант) (Лексика шул ук). Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...) Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була.
3. Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?" (Лексика: ипи, алма, сөт, чәй) Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)
4. Дидактик уен "Нәрсә юк?" Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклығын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.
5. Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт" (Лексика: эти, эни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси, ипи, алма, сөт, чәй). Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.
6. Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм" (Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси) Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Эти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.
7. Дидактик уен "Серле янчык" (Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси) Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.
8. Дидактик уен "Әйе-юк" Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю" ...; "Бу аю?" - "Әйе, аю" ...; "Бу куян?" - "Юк, пәси" ...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә. Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә. Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).

Ситуатив күнегүләр:

- а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килэ”. Ул ишектэн кергэндэ аюга нэрсэ эйтэ? (Ничек исэнлэшэ?), "Исэнме аю".
б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектэн чыгып киткэндэ куян аю белэн ничек сабуллаша? (Нэрсэ эйтэ?) "Сау бул, аю".
в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендэ. Ул баланы, ашамлык, жилэк-жимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белэн "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмэт" эйтэ белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмэт эйтэ белүләрэн билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүлэк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдэ ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендэ жавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлай, сорауга жавапны русча эйтэ.

3. *Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).*

1. Сүзле уен "Мин эйтәм - син эшлэ" ("Командир"). 2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештэ үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. *Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.*

1. Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур). Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемнән сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак. Эш дәфтәрәндәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм эйт" (чиста, пычрак). Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, эйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрәндәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидактик уен "Курчакка бүлэк". Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүлэк итәргә куша. “ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4. Дидактик уен "Дөрес сана". Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?". 5. Дидактик уен "Ничә?". Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәжә (2,7-3) - әйберләрен сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес эйтә.

Уртача дәрәжә (2-2.6) - 1-2 билгесен эйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - әйберләрен билгеләрен, күләмен рус телендә эйтә.

5. *Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).*

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз". "Син кем?" соравына аңлап жавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. Уен ситуациясе "Кунак каршылыбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Преложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрәндәге 3 нче биремне кулланып була. 1. Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла". Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт. Эш дәфтәрәндәге 16 нчы биремне кулланып булла.

3. Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла". (Ашамлык муляжлары кулланып) "Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле. Эш дәфтәрәндәге 6 нчы биремне кулланып була.

4. Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

а) Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

б) Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

в)Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

г) Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлый, русча жавап бирә

**Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларынын
«Минем өем» проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжэләрен билгеләү**

№		Сүз байлыгы (лексика)		Бәйләнешле сөйләм (связная речь)		
		«Минем өем» проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану («исәнме», «сау бул», «рәхмәт»)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юндәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сөйләмдә аңлап сөйләмдә куллану	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)
1.	Милана					
2.	Глеб					

Нәтижэләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2, 7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша (ребёнок активен в общении, отвечает на вопросы, идет на контакт)
Уртача дәрәжә 2 дән 2, 6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел (лексический запас имеется, не проявляет активность в общении)
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә (понимает, но отвечает по - русски)

Зурлар төркеме (старшая группа)

Уку елы ахырына балалар түбәндәге белемнәрен үзләштерергә тиешләр

(К окончанию учебного года ребенок должен знать и уметь):

Бу кем? Бу нәрсә? Нинди? Ничә? сорауларына өстәп, Кем анда? Кем юк? Син кем? Нәрсә кирәк? Нәрсә бар? сорауларына аңлап җавап бирергә.

Раслаучы сүзләрен: әйе, бар; инкаръ итүче; юк аңлап куллана белергә.

Тәрбияче кушкан биремнәрен аңлап үтәргә (мә, бир, ал, утыр, сана, аша, эч, сал, ки, йокла, җырла).

Матур итеп исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белергә.

Балалар үзләре сорау куярга, гади диалогларда үзләрен ышанычлы сизеп сөйләшә белергә.

Төп хәрәкәтләрне белдерүче фигыльләрне аңлый һәм куллана белергә тиешләр (сикерә, уйный, жырлый, юа, ашый, эчә, ярата, кия, сала, утыра).

Әйберләрнең билгесен белдерә торган сүзләрне белергә.

Төсләр: кызыл, сары, яшел, зәңгәр.

Тәм: тәмле, баллы.

Зурлык: зур, кечкенә, күп, аз.

Билге: матур, чиста, пычрак, әйбәт.

8. 10 га кадәр саны белергә.

9. Предметның урынын күрсәтергә: караватта, өстәлдә, урындыкта.

10. Грамматик конструкцияләре, гади жөмләләр төзергә.

11. Дүртюллыкларны, жырларның сүзләрен яттан өйрәнергә, сәхнәләштерүдә катнашырга.

12. Ел ахырына сүзләр саны - $62 + 45 = 107$ сүз.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү. “Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен “Бу нәрсә?” (Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк). Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? (“Аш”...) 2. Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?” (Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма). Уен эчтәлегә: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм жиләк-жимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...) 3. Дидактик уен “Нәрсә юк?”. (Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма). Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була. 4. Дидактик уен “Дәрәсән әйт”. (Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават). Уен эчтәлегә: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй жиһазлары атамаларын аңлап дәрәс күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлай, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “Сау булыгыз”). Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара): а) Поздоровайся с Акбаем. б) Спроси как дела у Акбая. в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела. г)

Попрошайся с Акбаем. д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай. е) Попрошайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. *Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)*. Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә. (Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. *Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)*.

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет” Балаларга рус телендә кибет уены үткәру аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә. (Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидактик уен “Нинди?”. Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була. Әйберләргә билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. Дидактик уен “Ничә?”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. Дидактик уен “Дәрәс сана”. Тәрбияче уенчылар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәргә санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”. Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. *Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)*.

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”. “Син кем?” сорауына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля). - Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.

а) Тәрбияче: - К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?” - Мин Акбай. - Позови Акбая. - Акбай, кил монда.

б) У Акбая сегодня день рождения. Подари свою игрушку - Акбай, мә кызыл туп. - Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей. - Мә, аш (ботка) (аша). г) Что бы съестть угощение попроси ложку. - Кашык бир. - Нинди кашык? - Зур, матур, зәңгәр кашык. - Рәхмәт.

3. Уен ситуациясе “Кибеттә”. Бала белән бала аралашуы тикшерелә. - Исәнме! Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт. - Аю бир. - Нинди аю? - Зур аю, чиста аю, матур аю. - Ничә? - Ике аю. - Мә, ике аю. - Рәхмәт. - Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмдә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме баларның «Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча татар телен үзләштерә дәрәжәләрен билгеләү

№		Сүз байлыгы (лексика)		Бәйләнешле сөйләм (связная речь)		
		«Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш-алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану («исәнме», «сау бул», «рәхмәт», «исәнмесез», «сау булыгыз»)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (нәрсә кирәк? нинди? ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)
1.	Влад					
2.	Олеся					

Нәтижәләрен билгеләү

Югары дәрәжә 2, 7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша (ребёнок активен в общении, отвечает на вопросы, идет на контакт)
Уртача дәрәжә 2 дән 2, 6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел (лексический запас имеется, не проявляет активность в общении)
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә (понимает, но отвечает по - русски)

**Уку елы ахырында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар»
проекты буенча татар телен үзләштерә дәрәжәләрен билгеләү (подготовительная к школе группа)**

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен “Бу нәрсә?” (Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк, аю). Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?” (Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп). Уен эчтәлегә: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: -Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?” Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

4. Дидактик уен “Дөресен әйт” (Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су). Уен эчтәлегә: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрен атый. Югары балл (2,7-3) — 10-14 сүз. Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз. Уртачадан түбән балл (1-2) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исэнме”, “Исэнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рахмәт”, “Зур рахмәт”, “Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”) Ситуатив күнегү: Телефоннан сөйләшү. Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрен урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү. (Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

Дидактик уен: “Командир” Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була. Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән: -Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисен?(Колядан сорый) – Мин сикерәм. -Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-2) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)

б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Син нишлисең?)

в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет” Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә. (Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидактик уен “Нинди?”. Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәргә була. (Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара). 3.

Дидактик уен “Сана”.

Санау күнекмэлэрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – русча жавап бирә.

5. *Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)*

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз” - Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля). - Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай). - Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертәп баетырга була) - Исәнме. Хәлләр ничек? - Әйбәт. - Нишлисең? - Мин уйныйм. Син нишлисең? - Мин ашыйм. - Нәрсә? - Алма ашыйм. - Алма тәмле(ме)? - Әйе, алма тәмле. - Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?” (мәктәп, кафе, цирк һ.б.) - Исәнме! Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт. - Кая барасың? - Кафега барам. - Кафеда нәрсә бар? - (ашамлыклар атарга мөмкин) - Саша нишли? - Саша бәрәңге ашый.

4. Ситуатив күнегү. а) Син нишлисең? - Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгәрәм, жырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча жавап бирә

№	Баларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы (лексика)		Бәйләнешле сөйләм (связная речь)		
		«Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар» проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану («исәнме», «исәнмесез», «сау бул», «сау булыгыз», «рәхмәт», «зур рәхмәт», «хәерле көн», «хәлләр ничек?», «әйбәт»)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгәр, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү (нәрсә кирәк? нинди? ничә? син кем? бу кем? бу нәрсә? нишли? кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)
1.	Катя					
2.	Артём					
3.	...					
4.	...					

Нәтижэләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2, 7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга жавап бирә, яхшы аралаша (ребёнок активен в общении, отвечает на вопросы, идет на контакт)
Уртача дәрәжә 2 дән 2, 6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел (лексический запас имеется, не проявляет активность в общении)
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча жавап бирә (понимает, но отвечает по - русски)

6. ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ.

1. Зарипова З.М., Исаева Р.С., Кидрячева Р.Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү: программа, методик киңәшләр, диогоностика. Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.
2. Тригориева И., Козлова Л., “Как мы работаем с родителями”. Журнал “Дошкольное воспитание” №9 1988 год.
3. Шаехова Р.К Региональная программа дошкольного образования. Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы. – РИЦ, 2012.
4. Ибрагимова З. “Шома бас” методик кулланмага аудио-язма. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен биоләр. Проект “АКСУ” студиясендә язылган. 2011 ел.
5. Газимжанова Р.Г. Мәктәпкәчә балалар өчен жырлы – биюле уеннар аудиожыентыгы .”Без шатлык таратабыз, уйнарга яратабыз” диск №1,2,3,4. “АКСУ” студиясе 2007 ел.
6. Луиза Батыр-Болгари Балалар өчен жырлар “Биеләр итек- читекләр.
7. Музыкалжый редактор Хадеева А., продюсер Сарваров Р. “Танцы народов Поволжья”. Для обучения детей дошкольного возраста. Компания «АКСУ» 2012г.
8. Аудио-китап “Татар әкиятләре”. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен.
9. Татар телендә мультфильмнар. Диск №1,2,3,4,5. “АКСУ компаниясе” 2012 ел.
10. Закирова К.В. На поляне детства: хрестоматия для воспитателей дошкольных образовательных учреждений и родителей. - Казань : Редакционно-издательский центр, 2011.
11. Резеда Валеева “Мы поедим к бабаушке” (стихи на татарском и русском языках).
12. Зарипова З.М. Үстерелешле уеннар: методик кулланма /З.М.Зарипова, Р.С. Исаева. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.